

Koortsstuijp

7 Vragen, 7 antwoorden en 7 tips

Scan deze QR voor de
podcast en meer informatie

www.kindbijdedokter.nl

7 vragen en 7 antwoorden

1. Wat is een koortsstuip?

Een koortsstuip treedt vaak op als een kind hoge koorts heeft, meestal bij 39 C. Omdat je niet altijd in de gaten hebt dat je kind koorts heeft, komt het soms onverwachts. Een koortsstuip ontstaat door een tijdelijke 'kortsluiting' in de hersenen bij een jong kind. We noemen een koortsstuip ook wel een koortsconvulsie.

Zo ziet een koortsstuip bij een kind eruit:

- Je kind reageert niet meer op wat erom hem heen gebeurt: het bewustzijn daalt
- Je kind wordt helemaal stijf of juist slap
- Je ziet schokken van beide armen of beide benen

Soms zie je ook

- schuim of slijm in de mond
- wegdraaien van de ogen naar boven
- moeilijk ademen
- blauwe lippen of een blauw gezicht.

Het ziet er heel naar uit. Ouders denken vaak dat hun kind doodgaat. Dit is niet zo.

De kortsluiting ontstaat doordat de hersenen van jonge kinderen zich nog niet zo snel kunnen aanpassen aan hoge lichaamstemperatuur. Oudere kinderen kunnen dat beter. Bij kinderen die ouder zijn dan 6 jaar, zien we bijna nooit een koortsstuip meer.

2. Hoe vaak en bij wie komt een koortsstuip voor?

Een koortsstuip komt vaak voor. Tussen de leeftijd van 6 maanden tot 5 tot 6 jaar krijgen van de 100 kinderen er 2 tot 5 een koortsstuip. Dit zijn gezonde kinderen die zich normaal ontwikkelen. Het gebeurt meestal op de eerste ziektedag. Een koortsstuip zien we meestal in de middag of begin van de avond, omdat dan de koorts oploopt.

Bij 1 op de 3 kinderen herhaalt de koortsstuip zich. Dit kan al binnen 24 uur. Bij 1 op de 10 kinderen kan het vaker dan 2 keer voorkomen.

De gevoeligheid van de hersenen voor een koortsstuip is bij 1 op de 3 families erfelijk bepaald. Het zit dan in de genen. Als een van de kinderen in een gezin of een van de ouders koortsstuipen hebben gehad, is het risico op een onschuldige koortsstuip voor andere jonge kinderen in de familie hoger. Vroeggeboren kinderen en kinderen met een ontwikkelingsachterstand krijgen vaker koortsstuipen. Ook komt het iets vaker voor na een vaccinatie, dit komt door de koorts die hier dan bij optreedt.

3. Hoe weet je dat het een koortsstuip is?

Bij een onschuldige of typische koortsstuip geldt:

- Er is altijd koorts, een temperatuur boven de 38 C, meestal is deze hoger: 39-40 C.
- Er is bewustzijnsverlies en stijf of slap worden met daarna schokken van beide armen en/of benen.
- Het stopt meestal vanzelf binnen 5 minuten en duurt niet langer dan 15 minuten.
- Na afloop zie je ander gedrag bij je kind, dit noemen we ook 'postictaal gedrag'. Je kind lijkt suf, kijkt soms door je heen en maakt weinig contact.
- Na een uur is je kind weer helemaal wakker en kun je weer normaal contact maken. Je kind kan ook weer beide armen en benen normaal bewegen.

Als je kind medicatie heeft gekregen voor de koortsstuip kan dit langer duren dan een uur. Vaak zijn kinderen erg moe na een koortsstuip en willen ze slapen. Een koortsstuip lijkt op een epileptische aanval en is vaak heel naar om te zien.

4. Hoe weet de dokter dat het een koortsstuip was?

Vaak bellen ouders 112 en komt de ambulancedienst of de huisarts als eerste bij het kind kijken. De hulpverleners vragen wat er is gebeurd en kijken goed naar je kind. Door het verhaal en de beschrijving van wat er is gebeurd, wordt duidelijk dat het om een koortsstuip gaat. Sommige ouders maken een filmpje, dit kan helpen om de diagnose te stellen. Als de koortsstuip na 5 minuten nog niet over is, krijgt je kind medicatie. Als de situatie onder controle is, overlegt de ambulancedienst met de huisarts. Deze onderzoekt je kind om na te gaan wat de oorzaak van de koorts is. Meestal betreft het een onschuldige virale infectie, zoals een neusverkoudheid, keelontsteking, oorontsteking of buikgriep. Als de oorzaak duidelijk is en niet ernstig, krijgt u adviezen en hoeft je kind niet naar het ziekenhuis.

Er kan ook sprake geweest zijn van een 'atypische koortsstuip', bijvoorbeeld als:

- het niet duidelijk is of er koorts was;
- de stuipen aan één kant van het lichaam waren;
- de stuipen langer duurden dan 15 minuten en niet goed op medicatie reageerden;
- de stuipen zich vaker herhaalden binnen 24 uur;
- je kind na 1 uur nog niet goed reageert of niet praat of beweegt of andere neurologische symptomen laat zien.

De ambulancedienst of de huisarts overlegt dan met de kinderarts of het zinvol is het kind in het ziekenhuis te onderzoeken. De kinderarts onderzoekt dan of er alarmerende signalen bij de koorts zijn en of er bij lichamelijk en neurologisch onderzoek afwijkingen zijn. Hierna beslist de kinderarts of extra onderzoek, observatie of behandeling in het ziekenhuis nodig is.

Hoe dit in zijn werk gaat en wat alarmerende signalen bij koorts zijn kunnen je lezen en horen in podcast en folder "Kind met koorts". Scan de QR code bovenaan de pagina.

5. Wat kun je er aan doen als je kind een koortsstuip heeft?

Thuis

1. Er is sprake van een heftige stresssituatie. Het helpt als je rustig blijft en goed kijkt wat er gebeurt. Kijk ook op de klok hoelang het duurt. Vaak duurt de koortsstuip kort en stopt deze vanzelf binnen 5 minuten.
2. Zorg dat je kind zich niet kan verwonden aan de omgeving, bijvoorbeeld aan een bedrand of de verwarming.
3. Draai je kind op de zij of op de buik met het hoofd opzij, zodat het vrij kan ademen en eventuele etensresten en speeksel uit de mond kunnen lopen. Als het veilig is voor het kind, kun je de aanval filmen.
4. Als het de eerste keer is (en de koortsstuip stopt niet binnen 5 minuten), neem dan contact op met je huisarts of bel het alarmnummer 112. Zij kunnen je door de telefoon al tips geven wat je het beste kunt doen totdat zij er zijn.
5. Is het niet de eerste keer en heb je een stesolid rectiole of midazolam neusspray bij de hand, dien dit dan toe na 5 minuten. Kijk naar de instructies onderaan deze pagina. Bel bij twijfel altijd je huisarts of ambulance 112.

Ambulance

De ambulancedienst helpt bij het veilig bewaken van je kind. Voor de meeste koortsstuipen is geen behandeling nodig. Als het langer duurt dan 5 minuten, heeft de ambulancedienst midazolam bij zich. Nadat de koortsstuip onder controle is, overlegt de ambulancedienst met de huisarts of kinderarts wat er verder moet gebeuren.

6. Hoe ziet de toekomst eruit na een koortsstuip?

Ronduit goed! Het krijgen van een koortsstuip heeft GEEN negatief effect op de ontwikkeling van je kind: er ontstaat GEEN hersenschade. Meestal krijgen kinderen maar één koortsstuip tijdens één ziekteperiode. Er is niets waardoor je een koortsstuip kunt voorkomen, paracetamol helpt hierbij niet. Je moet ook geen stesolid en midazolam uit voorzorg geven: je wordt er namelijk suf, sloom en slaperig van, en ook dit helpt niet de koortsstuip te voorkomen.

Veel mensen denken dat een koortsstuip het begin is van epilepsie, dit is bijna nooit zo. Bij gezonde, normaal ontwikkelde kinderen die een koortsstuip hebben gehad, is de kans op het krijgen van epilepsie 1 tot 2 %: dus bij 1 tot 2 op de 100 kinderen. Na een atypische koortsstuip is dit risico hoger: 10%. Dus 1 op 10. Dit betekent nog steeds dat 9 van de 10 kinderen ook na een atypische koortsstuip geen epilepsie krijgen.

7. Is een koortsstuip bij iedereen even erg?

Het meemaken van een koortsstuip is voor ouders of andere betrokkenen vaak een heftige gebeurtenis. Is het zeker dat het een koortsstuip was? Onthoud dan dat een koortsstuip niet schadelijk is en laat je goed uitleggen wat je moet doen als het nog een keer gebeurt. De grootste kans is dat dit nooit meer gebeurt.

7 tips

Tip 1

Hoe moeilijk het ook is: probeer rustig te blijven. Het helpt als je goed kijkt wat er gebeurt, zodat je later goed kunt uitleggen wat je hebt gezien. Je kind gaat niet dood en loopt geen hersenschade op.

Tip 2

Zorg dat je kind zich niet kan bezeren en leg het tijdens de koortsstuijp op de linkerzij of buik. Zorg dat de mond vrij is, zodat je kind zich niet kan verslikken.

Tip 3

Kijk op de klok hoelang het duurt. Als het veilig is voor het kind, mag je de aanval filmen. Dat kan helpen bij het stellen van diagnose.

Tip 4

Na de koortsstuijp moet het altijd duidelijk zijn of de koortsstuijp onschuldig was en wat de oorzaak van de koorts was.

Tip 5

Laat je goed uitleggen wat je een volgende keer moet doen als het weer gebeurt. Zie hieronder het addendum: de instructie voor Stesolid rectiole of Midazolam neusspray.

Tip 6

Bel zeker na 5 minuten 112 en ook als je het niet vertrouwt. Tip van de ambulancedienst: zet de voordeur open en blijf binnen zodat we direct naar jullie toe kunnen komen.

Tip 7

Neem snel een kijkje op www.kindbijdedokter.nl voor een aantal handige linkjes en internettips.

Scan deze QR voor de
podcast en internettips

Auteurs folder

Tergooi MC

Carole Lasham (Kinderarts)

Gerard Innemee (Intensivist)

Gerdine Kamp (Kinderarts)

Lotte Heijerman (Arts)

Ben de Graaf (tekstschrijver)

Ambulance

Michiel Plate (ambulance verpleegkundige)